

II

De kwestie van Napoleons geboorte

Uit: Napoleon, een andere geschiedenis.

Door: Ben Weider, uitgegeven in 1997.

Vertaald in het Nederlands, 2012.

(pag.40-63)

Pag. 40	<p>Tegenwoordig wordt vrijwel algemeen aangenomen dat Louis Charles René de Marbeuf, gouverneur van Corsica onder Lodewijk XV en Lodewijk XVI, een doorslaggevende rol heeft gespeeld bij de toelating van de jonge Napoleon Bonaparte tot de koninklijke militaire school te Brienne. Zonder hem zou Napoleon nooit officier zijn geworden en bijgevolg ook geen generaal en keizer.</p> <p>Ook wordt nu ingezien dat deze adellijke Bretonse generaal van 1764 tot aan zijn dood in 1786 vanwege zijn liefde voor Laetitia in Corsica bleef, hoewel hij oorspronkelijk maar voor vier jaar naar het eiland was gekomen, en dat Marbeuf de vader was van Lodewijk Bonaparte, de latere koning van Holland, die op 2 september 1778 werd geboren; ze leken als twee druppels water op elkaar. Hij was de peetvader van het kind en betaalde ter ere van zijn geboorte een drie dagen en nachten durend feest voor alle bewoners van de stad Ajaccio.</p> <p>Maar zodra gesuggereerd wordt dat Marbeuf mogelijk ook de vader van Napoleon is, zijn de protesten niet van de lucht van al diegenen, die nooit de moeite hebben genomen om de archieven uit die periode te raadplegen. Ze zullen u vertellen dat Marbeuf de familie Bonaparte pas goed na de geboorte van Napoleon leerde kennen en dat zijn verhouding met Laetitia niet voor 1773 begon. Ze zullen ook zeggen, dat Napoleon, die geboren werd op 15 augustus 1769, verwekt was in november 1768 en dat de twee niet in de gelegenheid waren elkaar te ontmoeten aangezien er ten tijde van Paoli een oorlog aan de gang was tussen de Fransen en de Corsicanen en Laetitia in Corte verbleef in Marbeuf in Bastia.</p> <p>We zien niet in waarom een kind niet trots zou zijn op zijn beide ouders, zelfs als ze niet met elkaar getrouwd zijn, en aangezien Marbeuf een eerlijk en oprecht man was. terwijl</p>
41	<p>Charles Bonaparte (ook wel: Carlo Bonaparte) een uitermate middelmatige persoonlijkheid had, geven we hierbij de informatie die we hebben verzameld uit tijdsdocumenten, in het bijzonder uit brieven van de Nationale Archieven in Parijs (nummer 400 AP 115), die in de vorm van microfilms tot onze beschikking staan.</p> <p>In 1764 was Corsica een provincie van de stadsrepubliek Genua en de bewoners streden al vijfendertig jaar lang voor hun onafhankelijkheid. Onder leiding van Pasquale Paolini,</p>
42	<p>Een generaal van negenendertig, stonden ze op het punt de Genuezen de zee in te drijven. Ze hadden reeds het gehele binnenland van het eiland bevrijd en het grootste deel van de kust. Alles wat Genua restte, waren vier maritieme bolwerken: Bastia, Calvi, Ajaccio en Bonifacio.</p> <p>In het nauw gedreven vroegen de Genuezen Frankrijk om hulp, voor de vijfde keer sinds 1729. Lodewijk XV en zijn minister hertog de Choiseul, zegden hulp toen, bang als ze waren voor de Engelsen, die het plan hadden het eiland over te nemen. Het jaar ervoor was er een einde aan de desastreuze Zevenjarige Oorlog gekomen, werd de Vrede van Parijs gesloten en gingen Canada en Indië verloren. Ze konden niet toestaan dat hun aloude vijand, het perfide Albion, ook nog een basis in het bereik van de mediterrane kust kreeg. Generaal Marbeuf was de bevelvoerder over de Franse expeditie macht.</p> <p>Louis Charles René de Marbeuf werd op 4 november 1712 geboren te Rennes als het tiende kind van Charles de Marbeuf, voorzitter van het parlement van Bretagne, en Jeanne Lacquette de Mussilac. De familie behoorde tot de heel oude Bretonse hoge adel. Louis' grootmoeder, Louise de Louête, was de kasteeldame van Pen-ar-Vern, een kasteel in Sainte Sève, een dorp drie kilometer ten westen van Morlaix. Ze had dat gebouw als haar bruidsschat in de familie Marbeuf ingebracht. Madame de Sévingné was een heel</p>

	<p>goede vriendin van haar en had het vaak over haar in haar brieven, altijd in gloedvolle bewoordingen.</p> <p>Louis werd opgeleid voor het leger en hij maakte er een briljante carrière. Hij was op zijn twintigste al kapitein en kolonel op zijn vijfendertigste en hij bezat grote kwaliteiten als militair leider. Hij verwierf ook een reputatie als rokkenjager en bleef tot zijn veertigste ongehuwd. Dit aspect van zijn privéleven belette hem duidelijk niet een groot leider te zijn, serieus wat betreft zijn werk en de missies, die aan hem waren toevertrouwd. Men onderkende dat hij een man van de dialoog was, die liever overtuigde dan bruto geweld gebruikte. Dat was feitelijk de reden waarom graaf de Choiseul hem naar Corsica uitzond; Choiseul wist dat men in Corsica nooit zou wijken voor geweld,</p>
43	<p>maar zeer gevoelig was voor vriendschap. Marbeuf was de personificatie van generositeit en edelheid van geest. Fysiek was hij een stevige, gezette man, een meter zestig lang en met blauwgrijze ogen en een strakke stalen blik, waarmee hij iemand kon inpalmen, maar die ook vuur leek te schieten als hij kwaad was. Op veertigjarige leeftijd trouwde hij met de tien jaar jongere Éléonore de Quémadec, die hem een bruidsschat van landerijen en domeinen schonk, waaronder het imposante Château de Callac in Morbihan.</p> <p>Laetitia werd op 24 augustus 1750 geboren in Ajaccio, een stad met drieduizend inwoners. Ze was de dochter van Jean Jérôme Ramolino, inspecteur van bruggen en wegen voor de Genuezen – iemand, die een overvloed aan vrije tijd moet hebben gehad, want er waren in Corsica geen bruggen en wegen – en Angela Maria Pietrasanta, dochter van een vooraanstaand burger van de stad. Laetitia's vader stierf toen ze vijf was en ze kreeg al vroeg een stiefvader, François Fesch, een Zwitserse luitenant uit het Genovese leger; op 3 januari 1763 werd haar halfbroer Joseph Fesch geboren, die later tot kardinaal werd benoemd. Laetitia's directe familie stond volledig aan de kant van de Genuezen en behoorde dus tot het kamp van de tegenstanders van Paoli en zijn patriotten.</p> <p>Tot haar dertiende was Laetitia een heel mooie, kleine, mediterrane robbedoes met gitzwart haar en ogen, volslagen analfabeet – ze ging nooit naar school – die blootsvoets over de straten van de stad zwierf of op het strand bij de citadel. Nog voor haar veertiende werd ze zwanger en trouwde met haar achttienjarige buurjongen Charles Bonaparte, een knaap van een meter achtenzeventig, die uiterlijk net zo knap was als Laetitia mooi en een vergelijkbaar donkere, fluweelachtige blik had. De baby, een jongetje, werd doodgeboren.</p> <p>Marbeuf en Laetitia worden verliefd op elkaar</p> <p>In juni 1765 besloot Charles Bonaparte naar Rome te vertrekken om daar te proberen een landgoed met drie huizen terug te krijgen dat enkele decennia daarvoor door de jezuïeten was ontnomen. Zijn overgrootmoeder Virgine Odone had deze erfenis aan haar neus voorbij zien gaan, omdat haar broer Paul-Émile een onwettig testament ten gunste van</p>
44	<p>De jezuïeten had opgesteld, die dit van hem verlangden in ruil voor een toegangkaartje voor de hemel.</p> <p>Om naar Rome te kunnen had Charles geld en een vrijgeleide nodig. Hij verzocht en verkreeg een audiëntie bij Marbeuf en ging naar de Résidence de France met Laetitia, die toen vijftien jaar was en de prachtige jurk droeg, waarin ze gewoonlijk de mis bijwoonde. Terwijl Charles het lange verzoekschrift voorlas dat hij had voorbereid, kon de drieënvijftigjarige Marbeuf zijn ogen niet van Laetitia afhouden, die hem met haar frisse schoonheid betoverde. Charles eindigde met de mededeling, dat hij bijzonder gerustgesteld zou zijn indien Marbeuf tijdens zijn afwezigheid een oogje op zijn jonge echtgenote zou willen houden en de winnaar van veldslagen en harten willigde alles in waar Charles om gevraagd had. ‘Vertrek zonder angst en krijg teruggave van de jezuïeten. Ze zijn er aan gewend; u bent niet hun eerste slachtoffer. Neem uw tijd ervoor. Ik zal persoonlijk waken over uw charmante echtgenote. Bij mij zal ze in heel goede handen zijn’, voegde hij er aan toe, snel een tedere en doordringende blik op Laetitia werpend, die nerveus bloosde.</p>

	<p>Charles vertrok naar Rome en twee maanden lang bracht Marbeuf een paar uur per dag met Laetitia door. Hij maakte haar nog niet tot zijn maîtresse, want Marbeuf was een man van eer en hij wilde het vertrouwen van een echtgenoot niet beschamen, ook al was Bonapartes houding tegenover hem nogal dubbelzinnig geweest. Bovendien was Laetitia in zijn ogen, hoewel ze het jaar voordien al een kind ter wereld had gebracht, nog steeds een klein meisje. Hij zou het gevoel hebben gehad dat hij een verachtelijke daad beging tegenover deze jonge vrouw, die in hem een compleet nieuw gevoel opgewekt had. Voor de eerste keer in zijn leven was Marbeuf verliefd. Hij wilde niets liever dan Laetitia om zich heen hebben, want hij was volmaakt gelukkig als ze er was. Hij scheidte er behagen in om haar vorming op zich te nemen. Ze moest alles nog leren: lezen, schrijven, muziek, Frans, dansen, gezelschapsspelletjes en manieren. Hij wilde op zijn beurt Corsicaans leren; zij zou zijn lerares zijn. Zijn leeuwenhart was diep geraakt en Laetitia, aanvankelijk een beetje verrast door al die aandacht die ze ontving van zo'n belangrijk en voornaam persoon (Marbeuf was de vertegenwoordiger van koning</p>
45	<p>Lodewijk XV op Corsica), smolt geleidelijk weg voor de charmes van de grote verleider. Niet zonder moeite kreeg hij haar zover hem gewoon Louis te noemen in plaats van 'Monsieur le comte'.</p> <p>Laetitia was heel ongelukkig toen in september Marbeufs plichten hem naar Bastia terug riepen. Ze was met haar gedachten veel meer bij Louis dan bij Charles, van wie ze na zijn vertrek naar Rome niets meer had gehoord. Zo kwam het dat de grote liefde tussen Marbeuf en Laetitia in de zomer van 1765 in Ajaccio ontstond – meegevoerd door Cupido's pijlen, kuis en puur, vier jaar later gevolgd door die van Eros.</p> <p>In oktober keerde Charles terug uit Rome, waar hij een liederlijk leven had geleid. In de cafés, waar hij graag een glas dronk, scheidte hij op over zijn prestaties in de eeuwige Stad en spoedig maakte iedereen in Ajaccio zich vrolijk over hem. Op een bepaald moment kreeg Laetitia's grootvader Joseph Pietrasante een brief van de abt Celli, een vriend van hem, die in het Vaticaan huisde, die schreef dat Charles bij een weduwe had gewoond en haar zwanger had gemaakt. Geen ernstige zaak, voegde hij er aan toe, ze had geweten waaraan ze begon. Maar toen ze ontdekte dat de twee bij haar wonende dochters van zeventien en negentien ook zwanger waren, was ze naar de autoriteiten gegaan en Charles had arrestatie alleen weten te ontlopen door midden in de nacht via de daken te ontsnappen. Bovendien had Charles na zijn terugkeer op Corsica een nacht in het huis van Marco Franceschi doorgebracht, een vriend van Paolini en negen maanden later was de jonge meid gestorven toen ze het leven schonk aan een jongetje, een kind dat toen het opgroeide, gelijkenis met Charles vertoonde.</p> <p>Kort na Charles' terugkeer ontdekte ook Laetitia dat ze zwanger was. Ze schonk het leven aan een meisje, dat net als het jongetje een jaar eerder meteen dood ging. Er kwamen al praatjes op gang dat Charles en Laetitia onverenigbare bloedgroepen hadden. Niet lang na zijn terugkeer uit Rome maakte Charles een kort uitstapje naar het binnenland van het eiland en met het idee dat het geen kwaad kon een beetje aan zelfpromotie te doen deed hij schriftelijk verslag aan Marbeuf, naar hij beweerde een persoonlijke vriend van hem. Hij gaf zijn mening over de stemming onder het volk en de</p>
46	<p>Beleidslijnen, die zij zou toepassen. Marbeufs antwoord, verzonden vanuit Bastia op 5 november 1765, luidde als volgt (1): 'Principieel is dit de zorg van de republiek Genua en het is volstrekt van geen belang voor mij. Ik kan alleen maar hopen dat het de houding bevestigt, die u en uw medeburgers hebben aangenomen....'</p> <p>In het gein van 1767 voegde Charles zich weer bij de onafhankelijkheidsbeweging en nam hij Laetitia mee naar Corte, het leengoed van Pasquale Paolini. Ook de tweeën veertigjarige Paoli werd verblind door Laetitia's schoonheid. Hij had echter niet veel sympathie voor 'deze jongeman met gekruld haar, dat ruikt naar parfums van het vasteland' en hij stuurde hem weg, hem enkele verantwoordelijkheden gevend in de parochie van Talone.</p> <p>Alhoewel ze op dat moment pas zeventien jaar oud was, hield Laetitia van mooie kleren en gaf daar veel geld aan uit. In een brief aan Joseph Pietrasanta uit Ajaccio van 16 maart 1767 klaagde de aartsdiaken Lucien Bonaparte bitter over haar verkwistende</p>

	<p>gedrag, verweet haar moeder tekort te hebben geschoten in het geven van een juiste begeleiding en stelde dat ‘Laetitia een prins had moeten trouwen, die haar het huishoudgeld zou geven waar ze mee om kon gaan.’ (2) In april versierde Paolini Laetitia ter ere van een receptie van een ambassadeur van de bey van Tunis met allerlei kwikjes en strikjes van een prinses uit Duizend en Éen Nacht – opbollende broekspijpen, wijde ceintuur en zijde voiles en een tiara, halskettingen en armbanden – en toverde haar om tot de schoonheid van het bal en hét ideaal van de Corsicaanse schoonheid. De ambassadeur was zo onder de indruk dat hij in zijn verslag een hele pagina aan haar wijdde. Daarna werd Laetitia weer zwanger. Deze keer was de baby een sterke, krachtige jongen, Joseph Nabulion, die op 7 januari 1768 in Corte ter wereld kwam.</p> <p>In de periode 1764-1768 waren er alleen wat schermutselingen tussen Marbeufs troepen en die van Paolini geweest; de twee leiders hadden de modus vivendi gehandhaafd, die ze tijdens een ontmoeting in Casinca in het begin van 1765 hadden gevonden. Maar dit zou spoedig veranderen.</p>
47	<p>Lodewijk XV kocht volgens het Verdrag van Versailles van 15 mei 1768 Corsica voor een paar miljoen francs terug van Genua en annexeerde het gewoon bij de Franse Kroon zonder Paquale Paolini zelfs maar te consulteren. Marbeuf kende de Corsicanen goed genoeg om te beseffen dat het niet in hun aard lag om zichzelf als vee te laten verkopen. Hij wist dat deze annexatie tot een oorlog tussen Frankrijk en Corsica zou leiden. Hij wist ook dat Frankrijk, één van de twee grote wereldmachten, geen gezichtsverlies kon lijden tegen een kleine natie van 140.000 mensen. En hij wist dat er na de oorlog een periode zou zijn van vredestichting, organisatie en verzoening. Dan zou hij een belangrijke en interessante rol kunnen spelen en de Corsicanen leren van Frankrijk te houden en te delen in zijn glorie en grootsheid.</p> <p>Marbeuf zelf, als een aanvulling op zijn liefde voor Laetitia, hield van Corsica alsof hij er was geboren. Hij wist al dat hij de rest van zijn leven zou wijden aan dit prachtige eiland in plaats van zoals iedere andere soldaat aan het eind van zijn dienstdaag naar het vasteland terug te keren. Om zijn voordeel in een latere periode van vrede te behouden, moest hij ervoor zorgen geen Corsicaans bloed aan zijn handen te krijgen en dus kon hij in de oorlog niet optreden als bevelhebber. Hij legde dit alles uit aan de minister Choiseul, die de relevantie ervan inzag en markies de Chauvelin benoemde om de operaties te leiden.</p> <p>Op 29 mei 1768 wapperde na de aankomst van de versterkingen uit Frankrijk en het vertrek van de laatste Genuezen de Franse fleur de lis voor de eerste keer boven de citadel in Ajaccio. Maar Chauvelin was traag in het ter hand nemen van zijn taken en Marbeuf was degeen, die van Choiseul een schrijven ontving over het uit te voeren beleid: ‘.....Corsica zal of door geweld of door onderhandelingen onderworpen worden. Als het door geweld is, hebben we besloten aan alle billijke voorwaarden van de Corsicanen tegemoet te komen, in de eerste plaats dat ze nooit aan de republiek Genua terug gegeven zullen worden....’ Marbeuf voerde het commando over enkele beperkte operaties, die leidden tot de pacificatie van de noordkaap van Bastia.</p> <p>Daarna kwam Chauvelin eind augustus aan. Deze in het kant geklede markies was het hofleven gewend en had geen enkele gevechtservaring. Onder zijn bevel leden de Fransen nederlaag na nederlaag met als dieptepunt de smadelijke capitulatie van het</p>
48	<p>van het garnizoen van Borgo. De stad werd verdedigd door vijfhonderd officieren en soldaten van het Légion royale onder commando van Chevalier de Ludre, die zo arrogant was geweest om te bluffen dat hij tegen heel Corsica stand kon houden.</p> <p>In de nacht van 6 oktober liet Gio Charles, een jonge Corsicaanse leider, de weg gewezen door de plaatselijke priester, tweehonderd van zijn beste soldaten in de huizen ten oosten van de stad binnen sluipen. Ludre was niet in staat de Corsicanen te verjagen en hoewel het maar op vijftien kilometer afstand lag, waren zijn communicatielijnen met Bastia afgesneden, omdat Paoli zelf met een groot aantal troepen het omliggende gebied bezette.</p> <p>Op 8 oktober brak Chauvelin aan het hoofd van zijn leger door de omsingeling heen, maar hoewel hij hen rechtstreeks met 76 mm kanonnen bestookte, lukte het hem niet de</p>

	<p>stellingen van Gio Charles te veroveren. De Corsicanen sloegen alle aanvallen af uit van wat al snel tot een kiezelvlakte was terug gebracht vol kapot gesmeten balken, die rood zagen van het bloed van de soldaten uit beide kampen.</p> <p>Afgeschrikt door de aanblik van meer dan tweehonderd dode en stervende soldaten en door de invallende duisternis raakte Chauvelin in paniek en keerde terug naar Bastia, Ludre aan zijn trieste lot overlatend. Ludre gaf zich op 10 oktober over en werd met zijn hele garnizoen in Corte gevangen gezet.</p> <p>Marbeuf vroeg om Chauvelins ruppel en kreeg als plaatsvervanger een echte militair, maarschalk de Vaux. Op zijn vierenzestigste was Vaux een van de bekwaamste en beroemdste leiders van het Franse leger. Hij had zich in negentien belegeringen en veertien grote veldslagen onderscheiden en was vier keer in hevige gevechten gewond geraakt.</p> <p>Vaux ging voortvarend aan de slag. Hij landde op 9 april 1769 in Saint-Florent met versterkingen, die de totale Franse strijdkrachten tot bijna dertigduizend man opvoerden. Op 4 mei begon zijn leger zich voor te bereiden om Saint-Florent-Bastia te verlaten en op te marcheren naar Corte. Ze rukten op als een stoomwals, verpletterden alles wat ze op hun pad tegen kwamen en de Corsicanen, niet in staat om zich te verzetten, zagen op 9 mei in Ponte Nuove hun laatste hoop de grond ingeboord worden.</p>
49	<p>Paoli moest Corsica verlaten; hij zou twintig jaar in ballingschap doorbrengen. Op 9 mei, voor zijn vertrek uit Corte, ontbood hij Laetitia bij zich. ‘Mijn beste Laetitia, er liggen moeilijke tijden voor onze natie in het vooruitzicht. Ik weet hoe je gehecht ben aan de Comte de Marbeuf en ik vraag je om je invloed op hem te gebruiken om het lijden van ons volk te verzachten. Ik wil dat jij de Cornelia van het Corsicaanse volk wordt.’</p> <p>Uit de logboeken kunnen we opmaken dat Marbeuf, die de oostelijke divisie aanvoerde, die bestond uit de regimenten van de Soissonnous La Marche, Buckley en Roscomon zich op 19 mei 1769 in Omesa weer bij Vaux voegde, na de route van Bastia via Vescovato, Loreto, Penta en Casabianca naar Morosaglia te hebben ontruimd en beveiligd. In Omessa vertrouwde Vaux hem het herstellen van de orde toe en het opnieuw installeren van de regering van Corte. Het bevel van zijn divisie werd aan zijn onderbevelhebber Campenne overgedragen.</p> <p>In Corte trof Marbeuf op 21 mei Laetitia aan, die blij en opgelucht was dat ze zich weer onder zijn bescherming kon plaatsen. In tegenstelling tot de overlevering, die door bepaalde eminente historici als Alain Decaux wordt aangehangen, was Laetitia geen La Passionaria. In een brief van 13 maart 1769 aan haar grootvader Joseph Pietrasanta bijvoorbeeld had ze het slechts over geld en kleren: ‘U zult namens mij acht Louis d’or aan Foubrouge geven, de brenger van deze brief, alsmede ook enkele japonnen waaronder een van fijne Lyonse zijde...’ (3) Deze brief doet de mythe teniet dat Laetitia met Paoli’s soldaten meereisde, geweer in de hand. De inhoud bewijst dat Laetitia zeven weken voor Ponte-Nuovo zich er vooral zorgen over maakte of ze er wel mooi uitzag. Ook zaait hi twijfel aan het idee dat ze op het moment van schrijven, vijf maanden voor 15 augustus 1769, zwanger was. Een vier maanden zwangere vrouw zou in 1769 in de slechte omstandigheden, die toen op het eiland heersten, geen dure kleding van Lyonse zijde (in plaats van positiekleding) hebben besteld.</p> <p>Wat Charles Bonaparte betreft, zodra hij van de nederlaag vernam, verliet hij de parochie van Talano en op 25 mei was hij in Ajaccio, waar hij aan iedereen, die wilde luisteren, verkondigde: ‘Ewiva el re et suo governo!’ (Lang leve de koning en zijn regering!) Met andere woorden, hij was weer eens van partij veranderd. Marbeuf zou</p>
50	<p>hem later een titel geven en promoveerde hem als Laetitia’s echtgenoot tot een van de belangrijkste personen van Corsica.</p> <p>Was Marbeuf de vader van Napoleon?</p> <p>Zoals eerder gemeld: als het klopt dat 15 augustus 1769 de geboortedatum van Napoleon is, kan Marbeuf niet zijn vader zijn. Maar deze datum kan niet als vaststaand feit worden beschouwd. In werkelijkheid werd Napoleons geboorte pas op 21 juli 1771 in het</p>

	<p>doopregister van Ajaccio ingeschreven. Deze twee jaar uitstel zijn voor de jaren 1768 tot 1771 uniek; alle anderen kinderen, die geboren werden tijdens deze periode, werden geregistreerd op de dag van hun geboorte of enkele dagen erna. Dit is een nogal merkwaardige afwijking van de regel, die nog interessanter wordt door het feit dat de priester in Ajaccio categorisch weigerde het kind te dopen of het zelfs in de kerk toe te laten. Marbeuf zelf moest Laurent Giubega, hoofdaanklager van de koning, vanuit Calvi naar Ajaccio sturen met instructies om de zaak in orde te brengen.</p> <p>Laurent Giubega besloot, dat hijzelf de peetvader zou zijn, hoewel hij noch tot Laetitia's noch Charles' familie behoorde. De priester verbood het gebruik van het doopvont, maar dat hield hem niet tegen. De godsdienstige ceremonie (niet het doopsel) vond plaats in het huis van de Bonapates; dit wordt vermeld in het certificaat. Napoleon, met zijn blauw-grijze ogen en stalen blik, was zich zeer bewust van de absurditeit van dat certificaat, zo zeer dat hij, toen hij in 1796 met Joséphine trouwde, het doopcertificaat van zijn broer Joseph Nabulion overlegde.</p> <p>Hoewel hij het in Bastia enorm druk had met het voorzitten van een vergadering van de Conseil supérieur – waar hij de leiding over had – , maakte Marbeuf op diezelfde 21 juli 1771 een speciaal uitstapje naar Ajaccio, waar hij maar zes uur bleef. Hij wilde er voor zorgen dat de orders, die hij aan Laurent Giubega had gegeven, juist werden uitgevoerd en hij wilde vooral Laetitia zien op de dag dat het bestaan van Napoleon eindelijk officieel erkend werd.</p>
51	<p>Dit alles wordt bevestigd door de brief van aartsdiaken Lucien Bonaparte aan Joseph Pietrasante, Laetitia 's grootvader, die zitting had in de Conseil supérieur in Bastia. Hier volgen enkele fragmenten uit de brief:</p> <p><i>Ajaccio, 24 juli 1771</i> <i>De Comte de Marbeuf – laat dit tussen ons blijven – kwam op 21 juli naar Ajaccio voor Napoleons doopsel.</i> <i>In aanwezigheid van de menigte, die het huis vulde, stuurde hij aanvankelijk enkel een berichtje naar Laetitia via zijn majordomus en bewaarde het geven van persoonlijke complimenten tot een wat later tijdstip.</i> <i>Hij bleef gedurende zes uur. (4)</i></p> <p>Ja, Marbeuf, de gouverneur van Corsica, sloop weg uit Bastia op een moment, dat hij absoluut niet gemist kon worden om in Ajaccio alleen maar zijn opwachting te maken bij een dame van heel bescheiden stand op de doopdag van een klein kereltje, dat ogen had, die precies als de zijne waren!</p> <p>Wat Charles Bonapartes houding betreft ten opzichte van zijn vrouws relatie met Marbeuf, hij aanvaardde die niet slechts met trots, maar probeerde er ook van te profiteren, zoals mag blijken uit zijn brief van 24 augustus 1771, in het Italiaans, aan zijn grootvader Joseph: 'We moeten het proces van het verheffen in de adelstand van onze familie versnellen door zoveel als we kunnen uit de welwillendheid van de Comte de Marbeuf te halen. Het is nu of nooit. In de acht dage, die hij net doorbracht in Ajaccio, kwam hij elke avond om Laetitia te halen, wat veel afgunst in onze buurt opwekte.'</p> <p>Afsluitend: als Napoleon de zoon van Marbeuf is, werd hij in Corte verwekt aan het eind van mei 1769 en geboren in februari 1770. En waarom werd 15 augustus 1769 gekozen als zijn geboortedatum? Wellicht om de eenvoudige reden dat Laetitia met Marbeuf van 26 augustus 1769 tot 7 mei 1770 op vakantie ging in Bretagne en er een datum werd gekozen, toen Laetitia in Ajaccio verbleef om de geboorte een schijn van legitimiteit te geven.</p>
52	<p>Marbeuf, gouverneur van Corsica</p> <p>Marbeuf kwam op 7 mei 1770 van zijn vakantie terug op Corsica, waar hem de volledige burgerlijke en militaire macht was toegekend. Drie jaar lang wijdde hij zich geheel en al aan de veeleisende taak de vrede te bewerkstelligen en een modern bestuur in de nieuwe</p>

	<p>provincie van het koninkrijk in te voeren. Hij kon niet zoveel tijd met Laetitia doorbrengen als hij wel zou willen, maar vergat haar niet. Al op 24 december 1768 benoemde hij haar grootvader Joseph Pietrasanta in de Conseil supérieur van Corsica, die uit twaalf belangrijke burgers was samengesteld. Hij stelde haar echtgenoot Charles aan tot assessor bij de koninklijke rechtspraak van Ajaccio met een jaarsalaris van negenhonderd pond en gaf hem de allereerste titels, toen hij in 1771 besloot uit het niets een Corsicaanse adel te scheppen. Marbeufs list was een voorvader, Jérôme, op te sporen, die vermoedelijk in 1560 door de republiek Genua de titel Egregium Hieronimum de Bonaparte was gegeven. Na deze erkenning dat hij blauw bloed had, voegde Charles onmiddellijk voltrots het partikel 'de' aan zijn naam toe.</p> <p>Marbeuf keerde in 1773 terug bij Laetitia. Hij bracht de hele zomer met haar in Ajaccio door. Daarop liet hij in het midden van een olijvenbos een prachtige villa bouwen, zodat hij haar in Bastia beter kon ontvangen. Ze leefde daar in de zomer van 1774 met hem en in de lente van 1775 werd Lucien geboren.</p> <p>In september 1774 ging Marbeuf naar het hof in Versailles om fondsen en bekwaam personeel voor de ontwikkeling van Corsica te werven. Lodewijk XV was op 10 mei 1774 na een bewind van negenenvijftig jaar overleden en Lodewijk XVI, twintig jaar oud, zat nu op de troon van Frankrijk. Generaal Narbonne deed tijdens Marbeufs afwezigheid dienst als interim-bevelhebber. Narbonne was van hoge adel en genoot machtige steun van het hof. Hij was heel ambitieus en streefde ernaar Marbeuf te verdringen en zijn eigen beleid door te voeren. Naar zijn gevoel kon Corsica slechts door brute onderdrukking worden onderworpen en hij had het plan om zonder enige scrupule tot een volkerenmoord over te gaan. Hij publiceerde een decreet dat tot de rebellen was gericht:</p>
53	<p>'De tijd van compromissen en gratieverleningen is voorbij. Van nu af aan hebben jullie de keuze tussen overgeven en in dwangarbeid werken, sterven in de strijd of geradbraakt worden.'</p> <p>Narbonne lanceerde een serie van bloedige operaties, die de bevolking teisterde en terroriseerde. Deze politiek van verschroeiende aarde werd door een invloedrijke kliek in Versailles met genoegen bekeken, die de complete manlijke bevolking van Corsica wilde uitroeien – per slot van rekening waren er in totaal maar 60.000 van – en de 'Acadians' wilde overbrengen, die door de Engelsen uit Corsica verdreven waren; deze nieuwe bevolking, zo redeneerde men, zou gegarandeerd trouw zijn aan de kroon. Dat was niet louter theorie; genocide was in de twee voorafgaande eeuwen gebruikelijk geweest, vaak op een schaal, die honderden keren groter was. Op dit keerpunt werd Marbeuf ziek en moest zijn terugkeer uitstellen. Narbonne liet het gerucht verspreiden dat Marbeuf niet zou terug komen.</p> <p>Intussen had Charles, die nog steeds een liederlijk leven leidde en altijd krap bij kas zat, het meubilair van zijn schoonmoeder in beslag laten nemen onder het voorwendsel dat Laetitia's bruidsschat niet volledig betaald was. Hij verkocht het zelf van negen uur 's ochtends tot twaalf uur 's middags per opbod op het marktplein van Ajaccio, terwijl Laetitia – die op het punt stond Lucien ter wereld te brengen – en haar moeder binnenshuis opgesloten bleven, vernederd.</p> <p>Op 22 mei 1775 keerde Marbeuf gelukkigerwijs terug met zijn intendant Bertrand Boucheporn, een uitmuntend bestuurder, die hem volkomen trouw was. Narbonne had Marbeufs aanhangers uit de meeste sleutelposities ontslagen en door zijn eigen mannen vervangen, die hem steunden om in ruil daarvoor hun voordeeltjes te behouden. Maar Marbeuf had zoiets al eerder bij de hand gehad en gedreven door een liefde, die het voor hem onbestaanbaar maakte dat hij ooit uit Corsica weg zou gaan, pareerde hij het geweld van zijn tegenstander kundig en met geduld. Uiteindelijk versloeg hij Narbonne en dwong hem te vertrekken. Zo werd het lot van de Corsicanen bepaald.</p>
54	<p>Marbeufs triomf in 1775 betekende een waar keerpunt in de geschiedenis van Corsica, want deze kwestie was veel groter dan een strijd tussen twee individuen; wat op het spel stond, was niets minder dan het bestaan van Corsica zelf. Onder Narbonne stevende het</p>

	<p>af op een volkerenmoord. Onder Marbeuf werden de bestuursinstellingen versterkt en nam het deel aan het leven van Frankrijk. De overwinning van een man, die sinds 1764 met Corsica werd vereenzelvigd, had een heel precieze betekenis. Het betekende het einde aan alle onzekerheid en opschudding, het herstel van de rust en het begin van productieve arbeid. Alles stond in dienst van orde en duidelijkheid; dit werd in 1775 met het begin van het nieuwe regime gerealiseerd en zou nauwelijks iets eerder bereikt kunnen zijn.</p> <p>Marbeufs terugkeer luidde het begin van een periode van voorspoed in, die tien jaar zou duren. Na zijn dood in 1786 werd Corsica opnieuw in beroering gebracht, deze keer door de wind van de komende Revolutie.</p> <p>Marbeuf, geliefd en gerespecteerd door de Corsicanen</p> <p>Na de uitschakeling van Narbonne had Marbeuf in Corsica de positie en het gedrag van een onderkoning, die door zijn onderdanen werd aanbeden. Laetitia stond vrijwel steeds aan zijn zijde.</p> <p>In april 1776 ging ze in Bastia voor de paasdiensten te biechten, toen ze plotseling rood van worde uit de biechtstoel stormde en in aanwezigheid van een publiek van stomverbaasde boetelingen uitriep: ‘Monsieur, het ontbreekt u aan ieder fatsoen. Ik zal nooit meer een voet in uw biechtstoel zetten!’ Voordat hij absolutie gaf, had de priester blijkbaar gevraagd naar de intieme details over haar leven in het olijvenbos.</p> <p>Maria Anna (Elisa) werd op 13 januari 1777 geboren. Op 24 mei 1777 ontving Marbeuf de titel van markies en schonk Lodewijk XVI hem een immens gebied, dat uit de communes van Cargèse, Paomia, Revinda en Piana bestond. Cargèse, waar Marbeuf eerder een Griekse kolonie had gesticht, lag aan de westkust op zo’n dertig kilometer ten noorden van Ajaccio. Dit was een bijzonder mooie, vruchtbare en gezonde streek en Marbeuf besloot daar voor Laetitia een château te bouwen, dat een grotere en mooiere replica van Pen-ar-Vern zou zijn.</p>
55	<p>In deze periode stemden de afgevaardigden van Corsica unaniem in met een voorstel om een marmeren gedenkplaat te zijner ere tegen de gevel van het Paleis van Bestuur te Bastia te plaatsen. In gouden letters staat er te lezen: ‘Aan Louis Charles René, Comte de Marbeuf, commandant van de orde van Saint-Louis, president van de Staten, befaamd om zijn voorzichtigheid, wijsheid, gerechtigheid en intelligentie en zijn genereuze giften voor het hele eiland. Opdat de herinnering aan zijn goede daden voor eeuwig zal zijn, hebben alle standen van het eiland, ter viering van de aanwezigheid van deze eminente man, die als hun hoofd Corsica welvaart heeft gebracht, op deze marmeren plaat een uitdrukking gegrift van de liefde, die in hun harten staat gegrift.’</p> <p>De stad Bonifacio liet zich niet de loef afsteken en liet een vaandel weven met een portret van Marbeuf en het opschrift <i>Lo fece, la natura, poi ruppe la stampa</i> (de natuur maakte hem, daarna brak ze de mal). Dit vaandel werd tijdens processies door de stad gedragen en door de priester vanaf zijn preekstoel in ontvangst genomen.</p> <p>Marbeuf hield in Bastia en Ajaccio grote feesten, altijd ter ere van Laetitia, waar niet iedereen blij mee was, in ieder geval niet kolonel de Laric, die aan zijn vader schreef:</p> <p><i>Bastia, 16 juni 1778</i></p> <p><i>De bevelvoerende generaal, Marbeuf, vertrok vorige nacht voor een lang verblijf in Ajaccio. Zijn hart is daar veroverd door madame Laetitia Bonaparte. Hij bracht haar verleden winter mee naar Bastia en alle feestjes, die hij gaf, waren ter ere van die vrouw. Alle andere dames bewezen eer aan het idool, zelfs de echtgenote van de intendant, die in haar positie daar boven zou moeten staan, maar die op de meest kruiperige wijze een wit voetje bij haar probeerde te halen. Dat is wat deze galante man in Corsica houdt en wat hem ervan weerhoudt het land te verlaten. Met zo’n leven zal hij zijn beenderen hier achter laten. (5)</i></p>

56	<p>Nog een brief uit Bastia, nu van 11 juli 1778:</p> <p><i>Ik had de eer u te informeren dat monsieur de Marbeuf tot november in Ajaccio was. Hij is nu onder de plak van zijn maîtresse en niemand kan hem voor welke verplichting ook wegstrijken of hem zelfs zien. Hij wordt volledig door Laetitia in beslag genomen en bouwt nu voor haar een vertrek in zijn huis dat grenst aan zijn kamers; we hebben zoiets als dit nog nooit eerder meegemaakt. Deze manier van leven zal eerder naar het graf leiden dan naar de [maarschalks]staf! (6)</i></p> <p>Lodewijk, de vader van Napoleon III en de latere koning van Holland, werd op 2 september 1778 geboren. Hij was het evenbeeld van Marbeuf, die zijn peetvader werd; de echtgenote van de intendant Boucheporn werd zijn peetmoeder. Tijdens het doopsel luidden drie uur lang de klokken en Marbeuf gaf een enorm feest voor alle inwoners van Ajaccio, dat drie dagen en drie nachten duurde. Dat is wel wat anders dan toen de priester weigerde Napoleon tot de kerk toe te laten.</p> <p>Op weg naar het keizerrijk</p> <p>Het jaar 1778 betekende niet alleen voor Corsica een keerpunt, maar voor geheel Europa. Marbeuf regelde en betaalde de toelating van Joseph aan Autun, van Napoleon aan de koninklijke militaire school te Brienne en van Joseph Fesch, Laetitia's halfbroer en een toekomstige kardinaal aan het seminarie in Aix. Om tot Brienne te worden toegelaten waren vier verwantsgraden van hoge adel vereist en het is duidelijk dat zonder Marbeufs inmenging Napoleon geen enkele kans had om toegelaten te worden. Dankzij Marbeuf werd ook Lucien toegelaten tot Autun en later tot Brienne. In 1799 was Lucien op vierentwintigjarige leeftijd voorzitter van de Raad van Vijfhonderd in Parijs. Hij was verantwoordelijk voor het slagen van de door Sieyès op 18 Brumaire in Saint-Cloud georganiseerde coup d'état. Marbeuf zorgde er ook voor dat Elisa aan de École de Saint-Cyr toegelaten werd, waar ze met de dochters van Frankrijks hoogste adel bevriend raakte. Als hij lang genoeg geleefd had, zou hij ook ongetwijfeld Lodewijk, Pauline, Caroline en Jérôme naar de beste scholen in het koninkrijk hebben laten gaan.</p>
57	<p>En laten we niet vergeten dat Laetitia, die 'Madame Mère' was geworden, de belangrijkste prinses van Europa met haar klasse en gedistingeerdheid imponeerde, iets wat alleen toe te schrijven was aan de opvoeding, die Marbeuf haar had gegeven. Laten we na deze uitweiding terugkeren naar 1780. Het château in Cargèse was klaar en Louis en Laetitia zouden daar de volgende jaren wonen, een korte tijd van puur geluk in een omgeving, die hun grote liefde waardig was. Marie Paulette (Pauline) werd op 20 oktober 1780 geboren, Maria Annunziata (Caroline) op 24 maart 1782.</p> <p>Het château van Cargèse</p> <p>Het château was gebouwd op een heuvel ten westen van de stad, had een ligging op het zuiden en het was opgetrokken te midden van prachtige tuinen, die een gebied van zes hectare bestreken, driehonderd meter lang en tweehonderd meter breed. De bloembedden, grasperken, vijvers met fonteinen en bosjes bestaande uit moerbei-, olijf- en fruitbomen werden door het water uit twee bergbronnen geïrrigeerd.</p> <p>De toegang van het hoofdgebouw was via een binnenplaats, waarlangs rijen sinaasappelbomen stonden. Twee enorme kamers in de kelder werden gebruikt als personeelsvertrekken; de eetkamer, eetzaal voor het personeel en de keukens met braadovens, banketkeuken en broodoven waren op de benedenverdieping. De eerste verdieping, die bereikt werd via een brede trap, was het domein van de heer des huizes en bestond uit een grote salon en vier slaapkamers, elk met een kleedkamer en kleedkast. Er waren twee luxueuze marmere badkamers naar ontwerp van een Italiaanse kunstenaar met alkoven en puzzolanen badkuipen. Vanaf het brede balkon met uitzicht over de Golf van Sagone kon je kijken tot aan Capo di Feno en de westelijke punt van de</p>

plaatje op internet?

idem

	<p>Sanguinaires eilanden bij de ingang van de Golf van Ajaccio. Op de tweede verdieping waren de kapel en tien slaapkamers. De zolder was verdeeld in zes kamers. Boven het fronton van de hoofdingang was Marbeufs wapenschild gehouwen, ‘azuur met twee gekruiste zilveren zwaarden met gouden gevesten en wachten, punten naar beneden, schild geplaatst op het kruis van de Heilige Geest’ en de kroon van een markies, een</p>
58	<p>titel, die door Lodewijk XVI aan hem was toegekend ‘als waardering voor zijn grote prestaties op het eiland Corsica’.</p> <p>De agenda van Charles Bonaparte</p> <p>De dagen dat Laetitia met Marbeuf in Cargèse was, kunnen gevonden worden in Charles Bonapartes agenda, tussen de rekeningafschriften en lonen betaald aan de huisbedienden en de aantekeningen van gunstige periodes om te planten. Elk jaar ging Laetitia met haar kinderen naar Cargèse; ze deed dat in december 1780, augustus 1781, mei 1782 en februari 1783. Let wel: in februari 1783, toen Joseph en Napoleon op het vasteland waren, Laetitia’s kinderen Lucien acht jaar, Elisa zes, Lodewijk vier, Pauline twee jaar en Caroline tien maanden oud waren. Geloof iemand nu werkelijk dat Marbeuf op zijn eenenzeventigste en met volledige verantwoordelijkheid voor Corsica, dit schreeuwende, veeleisende kroost maandenlang achtereen dag en nacht om zich heen kon hebben als het niet zijn eigen kinderen waren?</p> <p>Charles noteerde ook gedetailleerd de giften, die hij van Marbeuf ontving – grote hoeveelheden timmerhout, meubels, kostbare stoffen – en het werk op zijn eigendommen dat door soldaten van Marbeuf werd uitgevoerd, in het bijzonder op een moerbeiboomkwekerij, in totaal duizenden werkdagen.</p> <p>In 1783 vond na het overlijden in Parijs van Eléonore de Quémadec, Marbeufs bejaarde vrouw, een klein drama plaats. Marbeuf kon het idee niet aanvaarden dat hij zou sterven zonder officiële afstammelingen na te laten. In adellijke families wordt dit als een ernstige tekortkoming beschouwd. Hij moet meer dan wat ook gewenst hebben, dat hij Laetitia kon trouwen en zijn kinderen kon erkennen. Helaas! Dit was onmogelijk, aangezien Laetitia al getrouwd was. Om die reden besloot de tweeënzeventigjarige Marbeuf met de achttien jaar oude Catherine Gayardon de Fenoyl te huwen.</p> <p>Catherines aankomst in Cargèse was voor Laetitia geen enkele belemmering om te blijven. De twee vrouwen werden de beste vriendinnen en volgens de roddels leidde Marbeuf het weelderige leven van een sultan. In ieder geval, de twee vriendinnen werden op hetzelfde moment zwanger. Laetitia, die ouder was, schonk als eerste het leven aan een zoon, Jérôme, die op 15 november 1784 werd geboren. Catherine schonk</p>
59	<p>op 29 december het leven aan Alexandrine de Marbeuf.</p> <p>In 1785 ging de zieke Charles voor behandeling naar het vasteland; hij stierf op 24 februari 1785, negenendertig jaar oud, in Montpellier. Nog geen tien mensen woonden zijn begrafenis bij.</p> <p>Laurent de Marbeuf, Catherine’s tweede kind, werd op 26 mei 1786 geboren.</p> <p>Napoleon keerde op 15 september 1786 als jonge vaandrig terug naar Corsica, na acht jaar weg geweest te zijn. Vijf dagen later stierf Marbeuf op vierenzeventigjarige leeftijd. Hij kreeg een indrukwekkende begrafenis in Bastia, waar de voltallige treurende bevolking bij betrokken was. Hij werd naar zijn wens begraven in een grafkelder in de Saint-Jean Baptiste kerk, zodat, zoals hij had verklaard, ‘onder de bescherming van Sint Johannes een verbinding tot stand werd gebracht tussen het Bretagne, dat getuige was van mijn geboorte en het Corsica, dat me adopteerde en getuige was van mijn dood.’ (Saint-Jean-du-Doigt nabij Morlaix is een bedevaartoord, waar een relik van Johannes de Doper wordt vereerd.)</p> <p>Onpartijdigheid, integriteit, hoffelijkheid en rechtvaardigheid waren de leidende beginselen in het leven van Marbeuf. De Corsicanen hielden van hem en de Fransen waardeerden zijn standvastigheid, scherpzinnigheid en bestuurlijke kwaliteiten. ‘Hij is een zeer eervolle, menslievende, vriendelijke man, zonder een greintje boosaardigheid, zowaar iets te goed en te benaderbaar voor een man van zijn positie met de grote</p>

	<p>verantwoordelijkheden, die hij heeft,' werd er gezegd. Het viel bevelhebber Bertrand in 1817 op, dus na het keizerrijk en toen Napoleon op Sint-Helena gevangen zat, dat in Corsica de naam van Marbeuf nog steeds werd vereerd.</p> <p>Epiloog: Napoleon</p> <p>Het lijkt er op dat zodra hij in 1768 naar Corsica terug keerde, Napoleon wist dat Marbeuf zijn vader was en dat hij het wist, omdat Laetitia het hem had verteld. Zo ging hij onmiddellijk na Marbeufs dood met zijn moeder naar het strand om zeeschelpen te verzamelen, die hij gebruikte om 'Vive Marbeuf' letter voor letter boven de deur</p>
60	<p>van hun huis in Ajaccio te schrijven. De letters zaten er verscheidene jaren later nog steeds, zoals comtesse de Boigné, geboren d'Osmond, in haar Mémoires noteerde. De beroemde wiskundige Garpar Monge schreef dat Napoleon hem op het schip, dat hen in 1799 van de Egyptische campagne terug bracht, over zijn geboorte in vertrouwen had genomen. In 1802 schreef de burgemeester van Montpellier, die zich herinnerde dat Charles in stad begraven was, aan de Eerste Consul om hem op de hoogte te stellen van zijn plan een monument en tuin te zijner ere te bouwen. Napoleons antoord was kortaf: 'Ik verbied u om iets voor hem te doen.' In 1804, toen hij net tot keizer was gekroond, antwoordde hij iemand, die opschepte dat hij op dezelfde dag geboren was: 'Hoe kunt u beweren mijn ware leeftijd te kennen?'</p> <p>In 1801, voor Napoleons huwelijk met Marie-Louise, vertelde de keizer van Oostenrijk hem dat genealogisch onderzoek aantoonde, dat de Bonapartes prinsen in Italië in de dertiende eeuw waren geweest en dat Napoleon daarom slechts de wettige rechten van zijn familie had terug gewonnen. Napoleon antwoordde: 'Ik heb niets te maken met die Bonapartes en wil liever de Rudolf I van mijn dynastie zijn', daarmee verwijzend naar de monarch, die het huis van Habsburg stichtte en die met zijn zwaard een koninkrijk veroverde.</p> <p>Aan de andere kant toonde Napoleon zich zeer gehecht aan de Marbeufs. Hij maakte bijvoorbeeld van Catherine Gayardon-Marbeuf een barones van het keizerrijk met een toelage van 15.000 livres. Haar dochter Alexandrine was getrouwd met de comte de Ambrugeac, die geëmigreerd was en bij de Britse ulanen diende. Napoleon haalde Ambrugeac terug naar Frankrijk en benoemde hem tot generaal in het Grande Armée. Laurent de Marbeuf (1786-1812) ontving vriendschap, genegenheid en aandacht van de keizer (zijn halfbroer?). Napoleon zorgde er voor dat hij tot de militaire school in Fontainebleau werd toegelaten en gaf hem een levenslang jaargeld van zesduizend francs uit de schatkist en een toelage van twaalfduizend francs uit zijn eigen portemonnee. Vervolgens, om hem in de buurt te houden, benoemde hij hem tot zijn adjudant. Hij zorgde er voor dat Laurent een rijke erfgename uit Lyon, mademoiselle Marie 'Églat de la Tour Dubost, kon huwen en gaf hem als huwelijksgeschenk het Hôtel Montesson,</p>
61	<p>een van de prachtigste herenhuizen op de rue Mont-Blanc. Hij benoemde hem op zijn vijfentwintigste tot kolonel van het Zesde Regiment van de lichte cavalerie en baron van het keizerrijk. Laurent stierf aan de verwondingen, die hij opliep bij Krasnoje (1812) na zijn cavalerie naar de overwinning over een formatie van de Russische infanterie te hebben geleid. Napoleon kwam nooit over dit verlies heen. Het raakte hem zeer diep en van toen af maakte zijn onwankelbare optimisme plaats voor een regelmatig terugkerende melancholie.</p> <p>Laetitia</p> <p>Laetitia was nog maar zesendertig, toen Marbeuf overleed en heel lang behield ze alle charmes van haar jeugd. Comte Beugnot, die haar op haar negenvijftigste in 1809 in het kuuroord van Aken ontmoette, drukte zijn bewondering als volgt uit: 'Madame Mère beschikt over alle schoonheid, die een vrouw maar kan hebben en als Raphael haar gekend had, toen hij ijn voortreffelijke schilderij van de heilige familie schilderde, zou hij niet verder gezocht hebben naar het model voor de heilige Anna.'</p>

	<p>Laetitia had in de resterende vijftig jaar van haar leven vele minnaars, maar ze was absoluut trouw aan de herinnering van haar herinnering aan haar geliefde Louis. Ze bezat een groot portret van Marbeuf, dat haar kostbaarste bezit was. In 1791 was het wijzer om geen aandacht te vestigen op iemands hechte banden met de adel en Napoleon schreef vanuit Parijs aan Joseph, die in Ajaccio was gebleven: ‘Verwijder het portret van Marbeuf uit de salon.’ Laetitia antwoordde: ‘Ik ruk nog liever mijn hart uit. Dat portret blijft waar het is.’</p> <p>In 1793 vroeg Paoli, die Corsica weer onder controle had, Laetitia om naar hem in Corte te komen. Haar weigering, in combinatie met acties tegen hem door Napoleon en vooral Lucien, deed hem beslissen om Laetitia in Ajaccio met geweld gevangen te nemen. In de nacht van 24 mei, na te zijn gewaarschuwd door vriend Costa de Bastelica, ontsnapte Laetitia slechts enkele uren voor de aankomst van het door Paoli gezonden commando, met haar halfbroer Fesch, Elisa, Lodewijk, Pauline – en met het portret van Marbeuf, hoewel dat toch behoorlijk groot was. Eerst vluchtte ze richting Milelle, daarna naar de kust, waar Napoleon haar zou komen redden. Laetitia bracht verschillende dagen en</p>
62	<p>nachten in de met struikgewas bedekte heuvels door, maar ze zou het portret niet achterlaten en hield het tijdens al haar omzwervingen bij haar, zelfs op het vasteland, toen ze naar Toulon, La Valette, Bausset, Mionnac en Marseille trok en ondanks het feit, dat iedereen, die op enigerlei wijze in relatie stond met de hoogste Franse adel, door de guillotine werd onthoofd. Tegenwoordig heeft dat portret van Marbeuf opnieuw een ereplaats in de salon van het Napoleonhuis in Ajaccio.</p> <p>Na Marbeufs dood wijdde Laetitia zich met haar woeste trots volledig aan haar kinderen, die haar aanbeden en verwierf ze de welverdiende titel van heilige vrouw, onafscheidelijk verbonden met die van ‘Madame Mère.’ Laat ons de woorden van Paoli in herinnering brengen, die haar in 1769 dringend had gevraagd de Cornelia van het Corsicaanse volk te zijn. Dat was ze zeker, ze mag met recht de moeder van de huidige</p>
63	<p>Corsicanen worden genoemd. Alleen dankzij zijn liefde voor haar zwichtte Marbeuf niet voor de formidabele druk van Narbonne en werd het eiland niet door ‘Acadians’ bevolkt; er zouden anders geen Corsicanen meer geweest zijn. De liefde van Marbeuf en Laetitia in haar stralende zuiverheid veranderde het aanzien van de wereld en als we aan de grote liefdesparen uit de geschiedenis en uit de legendes denken – Philemon en Baucis, Tristan en Isolde, Abélard en Héloïse, Romeo en Julia – mogen we zeker Louis en Laetitia niet vergeten.</p>
	<p>Noten hoofdstuk II:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nationale Archieven, Parijs. Nr.400 AP 115. Deze brief bewijst dat Marbeuf de Bonapartes in 1765 kende. 2. Ibidem. 3. Ibidem. 4. Ibidem. 5. Citaat uit Les Makis de la résistance corse van Christine Roux (Éditions Franc-Empire, 1984) 6. Ibidem. <p>M.b.t. de Arcadians:</p> <p>The Arcadians were an ancient Greek tribe which was situated in the mountainous Peloponnese. It is considered one of the oldest Greek tribes in Greece and it was probably part of, or a relative tribe of, the aboriginal inhabitants of Greece, who are mentioned by the ancient authors as Pelasgians. Whilst Herodotus seems to have found the idea that the Arcadians were not Greek far-fetched, it is clear that the Arcadians were considered as the original inhabitants of the region. This is testified by ancient myths, like the myth of Arcas, the myth of Lycaon etc.</p>

	<p>Arcadia is also one of the regions described in the "Catalogue of Ships" in the <i>Iliad</i>. Agamemnon himself gave Arcadia the ships for the Trojan war because Arcadia did not have a navy.</p>
--	---